

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Symbola, & figuræ ex sacris litteris deprompta, quibus Deiparæ Conceptio
immaculata variis modis præsignificatur, numero 12

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

Christum Senensis tom 2. conc. 1. art. 3. cap. 3. Primogenitam Redemptoris filij sui Iesu, eam fuisse, & plus pro ea redimenda, quam pro omni creatura venisse dicit.

SYMBOLA. ET FIGURÆ EX SACRIS LITERIS DEPROMPTA, QUIBUS DEIPARA CONCEPTIO IMMACULATA VARIIS MODIS PRÆSIGNIFICATUR.

12 **H**is expeditis, ostendamus ex variis epithetis virgini attributis, vel ex locis scripturæ, quæ Virgini accommodantur, addita aliqua brevi declaratione, quæ ad hanc veritatem illustrandam plurimum lucis afferre possunt.

Virgo est Paradisus cœlestis secundum Adæ præparatus, ut dixi cap. 5. Cui Paradisus inquit Damascenus tom. 1. de Assumptio.

Damaſc. non patuit serpenti aditus, sicut patuit Paradiso terrestri. At verò patuisset serpenti aditus, si Virgo contraxisset originale peccatum; ideoque Virgo dicitur Hortus conclusus: immò etiam fons signatus, non tantum propter virginitatem, sed quia à serpente veneno suo illa infici non potuit.

Quare Sophronius serm. de Assumptio. de Virgine agens: Verò, inquit, Hortus deliciarum, in quo consistunt universa florum genera, & odoramenta virtutum, sicq; conclusus, ut nesciat violari, neque corrumpi ullis insidiarum fraudibus: fons itaque signatus sigillo totius Trinitatis, ex quo fons vita manat, in cuius lumine omnes vidabimus lumina: & infra: Hæc est Hortus conclusus, fons signatus, ad quam nulli potuerunt aoli irumpere, nec penetravit fraus inimici, sed permansit sancta mente, & corpore, multis donorum privilegij sublimata, ita Sophronius.

S. Andr. Apost. Et, ut rectè dicebat sanctus Andreas Apostolus Egæx Proconsuli, & habetur in eius passionis descripta à Presbyteris Achaicæ: Sicut primus Adam ex terra immaculata formatus, ita & Christus ex Virgine immaculata, quod clarè habetur apud Abdiam in gestis S. Andreæ lib. 4. Sicut Adam, inquit, formatus ex terra antequam esset maledicta: ita & secundus Adam ex terra virginea nunquam maledicta.

Abdias. Secundò, Deus Genes. 3. priusquam primis parentibus poenas irrogaret, eùm malediceret serpenti dixit: Inimicitias ponam inter te, & mulierem, semen tuum, & semen illius, & ipsa inimicitias conteret caput tuum, & tu insidiasaberis calcaneo eius: quo in loco voci illi (muieris) præfigitur articulus tum in hebræo idiomate, tum etiam in greco, quod in latina lingua, quæ huiusmo-

di articulus non utitur, minime fieri potuit: articulus autem, ut plenius ostendimus in lib. 1. de septem Angelis cap. 6. & ut dicunt hebraicæ linguæ pentite Canisio lib. 1. de Beata

Virgine Maria cap. 2. designat hoc loco non qualemcunq; sed certam quandam mulierem, id est, Virginem gloriosam, Dei consilio selectam ad procreandum semen illud benedictum, id est, Christum, quod uberius cap. 22. ex Cypriano & aliis probabimus. Et huius mulieris, quæ Redemptorem partura erat cognita, maximum fuit primis parentibus post peccatum in illa tantum afflictione lo amen: his autem verbis perpetuæ inimicitia inter hanc mulierem, & serpentem diabolum futura denunciantur. At si Virgo contraxisset originale, tanè eo tempore, quamvis brevissimo, non habuisset cum dæmone inimicitias, sed ei fuisset subdita, quod præ aures per horrelicunt hanc perpetuam Deiparæ cum serpente rartareo inimicitiam ostendit Thronus Salomonis eburneus, quo Deipara significatur: Eburnum enim est os elephantis perpetuam cum serpente gerentis inimicitiam ex Haignino, ut infra dicemus.

Teritiò, hæc quoque mulier benedicta caput serpentis contitura prædicatur: caput verò serpentis rectè intelligitur peccatum originale, fuit enim origo, & radix aliorum, & in unoquoque nostrum per originale diabolus non iecus, ac serpens capite immisso illi abitus per alia peccata nititur. Scio aliquos legere: ipse, id est, Christus, conteret caput tuum: sed vulgata cum Augustino, & aliis legitur: Ipsa, id est, Virgo sanctissima; verùm in idem recidit, ut cap. 22. dicemus: Ipsa enim per Christum caput tartarei diaconis obtinuit: sic ergo Virgo originale contraxisset, quo modo serpentis caput contitura diceretur? quare eleganter de hoc quidam cecinit?

Ergo Dei matrem scident contagia culpa? Hoc caput est anguis, sic teres illa caput?

Ut mentio in Iudic, quæ Holofernis ferocissimi hostis caput præcidit, & in Iahel, quæ Silaræ caput clavo transfixit, eam figuratam dicant. Et verò serpens Virginis calcaneus, id est, conceptioni, insidias moliturus dicitur, sed venenatum dentem huic calcaneo figere non valuit, quin potius caput ei conterendum præ-

nunciatur. Quod ut intelligamus, sciendum est, calcaneum iuxta Philosophos partem esse illam pedis, quam inter gradiendum naturæ ductu

Virgo perpetua habuit cum serpente inimicitias Genes. 3. quod in loco vocis illi (muieris) præfigitur articulus tum in hebræo idiomate, tum etiam in greco, quod in latina lingua, quæ huiusmo-

Ut mentio in Iudic, quæ Holofernis ferocissimi hostis caput præcidit, & in Iahel, quæ Silaræ caput clavo transfixit, eam figuratam dicant. Et verò serpens Virginis calcaneus, id est, conceptioni, insidias moliturus dicitur, sed venenatum dentem huic calcaneo figere non valuit, quin potius caput ei conterendum præ-

nunciatur. Quod ut intelligamus, sciendum est, calcaneum iuxta Philosophos partem esse illam pedis, quam inter gradiendum naturæ ductu

nunciatur. Quod ut intelligamus, sciendum est, calcaneum iuxta Philosophos partem esse illam pedis, quam inter gradiendum naturæ ductu

nunciatur. Quod ut intelligamus, sciendum est, calcaneum iuxta Philosophos partem esse illam pedis, quam inter gradiendum naturæ ductu

nunciatur. Quod ut intelligamus, sciendum est, calcaneum iuxta Philosophos partem esse illam pedis, quam inter gradiendum naturæ ductu

calceato ducta primū in terra sistimus, cum sit velut
Virginitas basis, cui ad perpendicularum totum corporis
sed frustra pondus innititur, & ideo pro initio alicuius
& quare. motus sumi potest: atque ideo in materia, de
 qua agimus, pro Virginis Conceptione, qua
 primū in orbem terrarum gressum posuit,
 seu cūm primum esse cepit, cui terpens anti-
 quis sicut & reliquis filiis Adæ per peccatum
 originale insidari nitebatur, iuxta illud Iob.
 3. *Exspectat lucem, & non videat, nec ortum sur-*
gentis Aurora, ut infra fusiū dicam; sed illam
 mordere neutiquam potuit: siquidem calcea-
 mentis diuinæ gratiæ egregiè munita, atque
 copiosè præuenta ita processit, ut ipsemet
 sponsus, qui calceamenta contulerat, quasi
 admirans tum gressus, quibus animi generosi-
 tas indicatur, tum calceamentorum venusta-
 tem, dicat in Canticis: *Quam pulchri sunt gres-*
sus tui in calceamentis filia Principis? quod de
 Deipara exponit Ambrosius de institut. Virg.
 cap. 14. Hæc autem Deipara calceamenta cœ-
 lestia fuere: nam Apoc. 22. *Mulier illa armata*
sole, quæ Deiparam significat, sub pedibus ha-
 buisse dicitur lunam, quæ calceamentorum
 vicem subbat, ac proinde calceamenta hæc
 excelsiora fuere, quam ut eo venenatis denti-
 bus terpens possit assurgere: quippè qui in sua
 maledictione Genes. 3. accepit, ut super pectus
 suum graderetur, humi reptans, & terram
 comederet cunctis diebus vitæ suæ, id est, ho-
 mines terrenis rebus inhiantes. Et sicut in be-
 nedictione Aser D. uter. 33. dicitur. *Ferrum,*
 & *as calceamentum eius,* & Ezech. 16. ad Ierusa-
 lem: *Calceas te jansimo,* seu, ut alij vertunt,
 hyacintho, quod eundem sensum facit: ita cal-
 ceamenta Virginis non minus fortia calcea-
 mentis Aser facta sunt ad noxium serpentis ca-
 put conterendum, nec minus decora & specio-
 sa calceamentis illius Ierusalem ianthinis, seu
 hyacinthinis, coloris violarum & cœlestis
 propter cœlestium rerum desiderium, quo in
 suis affectionibus per pedes significatis, iam
 tunc erat ornata, & quidem pulcherrima fue-
 runt hæc Virginis calceamenta ad rapiendum
 sponsi sui oculos, quorum typus fuere sanda-
 lia Iudith, quæ vel Holofernis insensissimi
 Iudæorum hostis oculos rapere potuerunt.
 14. Quartò, Gen. 47. uniuersa terra ægypti
 Pharaoni tributum persoluebat, excepta terra
 sacerdotali, quæ immunis ab ea conditione
 fuit: ita quamuis reliqui homines originale
 noxam contrahentes, dæmoni quodammodo

tributum pendant, excipitur Virgo sanctissima
 veluti terra peculiaris summi Sacerdotis Chri-
 sti, quæ immunis ab omni tributo fuit propter
 sacerdotem Christum ex ea gignendum.

Quintò, huius Virginis typus fuit Arca foe-
 deris Exod. 25. ut dixi cap. 3, quæ erat ex li-
 gnis setim impubribilibus, ideo nulla unquam
 carie, vel putredine peccati etiam originalis
 affecta fuit.

Sextò, eiusdem Virginis typus fuit mensa
 panum propositionis, ut cap. 5. dicebamus
 ex lignis pariter setim impubribilibus conste-
 cta, auro purissimo vestita Exod. 25. quam
 Dominus Leuit. 24. vocat mensam purissimam
 super quam reponendi erant panes propositionis, &
 super panes thui lucidissimum, quia Virgo, in cu-
 ius utero fuit Christus panis vitæ, qui etiam est
 thus propter diuinitatem, mensa fuit non tan-
 tum pura, sed purissima, ab omni scilicet im-
 puritate quam remotissima, iuxta illud Ansel.
 m de Concept. Virg. cap. 18. *Decens erat, ut*
Virgo ea puritate niteret, qua maior sub Deo ne-
quit intelligi: quod explicans S. Thom. in 1 sent. 8. Thom.
dist. 44. quæst. un. art. 3. ad 3. expressè dicit, in 3 sent.
Virginem etiam ab originali peccato puram
fuisse, verba D. Thomæ hæc sunt: Puritas, in
quit, intenditur per recessum à contrario, & ideo
potest aliquid creatum inueniri, quo nihil purius catolice
esse potest in rebus creatis, si nulla contagione pec-
cati inquinatum sit, & talis fuit puritas B. Vir-
ginis, qua peccato originali & actuali immunis
fuit, fuit autem sub Deo in quantum erat in ea po-
sentia ad peccandum, hæc S. Thom. qui etiam
in opusc. 8. dicit: Excessisse Angelos quantum
ad puritatem, quia non solum erat pura in se, ve-
ram etiam alijs puritatem procurauit, fuit etiam
pura quo ad culpam, & quantum ad triplicem
pœnam mulierum, ita D. Thomas. At si contra-
xisset originale, in hoc esset Angelis inferior.

Exod. 25.
Virgo est
Arca fo-
deris ex li-

gnis setim.
Est mensa
panū pro-
positionis
purissima.

Cap. 5.
Exod. 25.
Leuit. 24.

Anselmus
m de Concept.
Virg. cap. 18.

Decens erat, ut
Virgo ea puritate niteret, qua maior sub Deo ne-
quit intelligi: quod explicans S. Thom. in 1 sent. 8. Thom.
dist. 44. quæst. un. art. 3. ad 3. expressè dicit, in 3 sent.

Virginem etiam ab originali peccato puram
fuisse, verba D. Thomæ hæc sunt: Puritas, in
quit, intenditur per recessum à contrario, & ideo
potest aliquid creatum inueniri, quo nihil purius catolice

esse potest in rebus creatis, si nulla contagione pec-
cati inquinatum sit, & talis fuit puritas B. Vir-
ginis, qua peccato originali & actuali immunis

fuit, fuit autem sub Deo in quantum erat in ea po-
sentia ad peccandum, hæc S. Thom. qui etiam
in opusc. 8. dicit: Excessisse Angelos quantum

ad puritatem, quia non solum erat pura in se, ve-
ram etiam alijs puritatem procurauit, fuit etiam
pura quo ad culpam, & quantum ad triplicem

pœnam mulierum, ita D. Thomas. At si contra-
xisset originale, in hoc esset Angelis inferior.

Septimò, Templum Salomonis fuit Vir-
ginis figurâ amplissima, ut cap. 5. diximus
quod tamen, ut habetur 3 Reg. 6. delapidi-
bus dolatis, atque perfectis ædificatum est, &
malleus, & securis, & omne ferramentum non
sunt audita in eo, cūm ædificaretur, quia Ici-
3 Reg 6.
licet in Virgine nulla aupertas peccati dola-
da, vel læuiganda fuit: non sic in alijs, etiam in
utero sanctificatis, qui verè dicere poterat: Ec-
Psalm. 50.
ce in iniquitatibus concepti sumus, & propterea
opus istis fuit à peccato purgari. Verūm de
fundamenti templi Salom. pretiosis Virginis
Cōceptioni a pratis, sup. c. 4. copiosè egimus.

Est tem-
plum Sa-
lomonis de
lapidibus
dolatis.

3 Reg 6.
licet in Virgine nulla aupertas peccati dola-
da, vel læuiganda fuit: non sic in alijs, etiam in

utero sanctificatis, qui verè dicere poterat: Ec-
Psalm. 50.
ce in iniquitatibus concepti sumus, & propterea
opus istis fuit à peccato purgari. Verūm de
fundamenti templi Salom. pretiosis Virginis
Cōceptioni a pratis, sup. c. 4. copiosè egimus.

Esther 15. 16. *Octaua, Esther 15. Affuerus ipsi Esther*
Quae figuram Virginis gessit in multis, ut se-
pe in hoc opere ostendimus) dixit: Non mo-
rietur, non enim pro te, sed pro omnibus lex hac
constituta est; Accedat igitur, & tange sceptrum;
& festinus exilius de solo sustentans eam vltis
suis. Haec à Deo Virgini dicta pie cogitare pos-
sumus, lex enim originalis peccati pro alijs
fuit, & non pro ipsa, quam videns casuram in
illud, nisi iuaretur, festinus ecurrit gratia
sua, sustentans eam ne caderet, sceptrumque
tangendum porrexit, quia ex vi crucis, & pas-
sionis Christi præserrata est. Ideo Bonauen-
tura in 3. sent. dist. 3. art. 2. quæst. 2. citat sen-
tentiam quorundam dicentium, alios post ca-
sus erectos, Virginem verò quasi in ipso casu
sustentatâ ne caderet; & propterea rectè Psa-
l. 45. Fluminis impetus laetificat civitatem Dei,
sanctificauit tabernaculum suum altissimus, Deus
in medio eius non commouebitur. cuius ratione
statim subiicit Dauid: Adiuuabit eam Deus
manu diluculo; mane quidem adiuuus fuit S.
Ioannes Baptista, & Ieremias in vtero sancti-
ficati: sed Virgo sanctissima mane, & diluculo,
in ipsa scilicet Conceptione, quam impetu
fluminis diuinæ gratiæ laetificauit, & infra
eodem Psa. 45. Posuit prodigia super terram,
auferens bella usque ad finem terra, quia ex Ri-
chardo Victorino lib. 2. de Emmanuele cap. 29.
In Virgine nullum fuit internum bellum, sed
summa pax. Item Deus arcum dæmonis con-
triuuit, confregit arma, & scuta combussit igni,
ne Virgini inquam nocere possent.

Iob. 3. 17. *Non d. Iob. 3. Expectet lucem, & non videat,*
nec ortum surgentis Auroræ, quod de nocte pec-
cati originalis intelligit S. Thom. 3. part. quæst.
28. art. 2. ad 2. cum Bonauentura in speculo B.
Virg. ca. 9. & sic explicat: Expectet, inquit, lucem,
id est, Christum, & non videat, nec ortum surgen-
tis Auroræ, id est, Virginis, qua in suo ortu, seu na-
tuitate à peccato originali fuit immunis. Sed a-
liorum iudicio illa vox (Oritus) in hoc propo-
sito magis congruit ipsi conceptioni, qua verè
Deipara cæpit esse, & dicitur ortus in vtero iux-
ta Bonauenturam in 3. dist. art. 1. q. 3. ad diffe-
rentiam natiuitatis ex vtero, sicut etiam Mat.
2. de Christo adhuc in vtero Virginis: Quod a-
nim in ea natum est; &c. Alioquin si sola Virgi-
nis natiuitas fuisset sine peccato, nihil pecu-
liare de Virgine dictum esset, cum S. Thom. 3.
part. quæst. 27. art. 6. concedat, Sanctos Ioan-
nem Baptistam, & Ieremiam in vtero sancti-
ficatos, atq; adeo sine peccato natos: mirum

autem esse non debet, dæmonem Virginis Cõ-

ceptionem expectasse inam & Christum omnis

sanctitatis fontem, vt in citata auctoritate ex-

plicat S. Thomas, expectare non est veritas:

Haec enim fiducia Iob. 40. quod Iordanis flu-

uius ita sanctus, instans in os eius, & Apocal. 12.

Stabat draco ante mulierem sole amictam, qua o-

ras paritura, vt cum peperisset doueraret filium

eius: sed frustra expectauit, siquidem contritum

est caput eius ab hac muliere Et certe de mu-

liere fuit, quæ Virginem significabat, dicitur

Prou. 31. Non extinguatur in nocte lucerna eius:

quia quando alij tenebras patiuntur culpæ o-

riginalis, ipsa nunquam fuit extincta, & erat

nubes diei, Psa. 77. id est, tota lucida, de Virgi-

ne enim illud explicat Hieronymus in illum

Psal. 77, & propterea à Cyrillo homil. 6. in Ne-

ftorium dicitur, lampas inextinguibilis, quod

sepe diuina gratia, & charitate fuerit accesa.

His adde dæmones vehementer exhorrescere

hanc myticam Auroram, hoc est, Deiparam,

non secus, ac nocturni aduiterij, qui suis secle-

ribus noctis tenebras præterdunt, & eius quæ

corporeis oculis intuemur, Auroræ lucem re-

formidant, atque odio prosequuntur, ea enim

appetente, atq; aduentante, ne in suis malefi-

cijis deprehendantur, quàm occisimè diffugiunt,

festèq; proripiunt, quod de illis egregiè cecinit

S. Iob. cap. 24. Si subito apparuerit Aurora, arbi-

trantur umbrâ mortis: quæ verba B. Virg. Au-

roræ quam simillimæ, & dæmonibus, qui eius

lucè totis viribus excreantur, ac fugiunt, elegan-

ter accommodat S. Bonauentura in speculo B.

9. Quod si dæmones huius sacratissimæ Au-

roræ lucem tantopere pertimescunt; qui fieri

potuit, vt eius potestate potestatem aliquan-

do acceperint? At acceperint vique eamq;

sub suam ditionem profectò pertraxissent, ne-

dum in Deiparam aspirassent, si originali la-

be, vel momento temporis aspersa, imbutaq;

fuisset, cui quidem rei, quemadmodum dice-

bamus, re-lamat illud eiusdem Iob vaticiniû

cap. 3. Expectet lucem, & non videat, nec ortum

surgentis Auroræ.

18. Decimo, Prouerb. 9. Sapientia inquit, ad-

ficauit sibi domum, excidit columnas septem. hæc

domus est Virgo (vt cap. 5. diximus) quam

peculiari ratione sapientia Dei sibi edificauit

columnis septem sustentat, septè scilicet do-

nis Spiritus sancti, vt ait Petrus Damianus, &

ratio est, quia hæc domus à Sapientia Sibi id

est, in proprium usum edificata est, & prop-

ter hæc dona Spiritus sancti in quibus tanquam si missis columnis fundata erat, longè ab ea facta omnis originalis culpa. Hæc præterea Domus Isaie 2. dicitur esse in monte, scilicet virtutum celsitudine; *Venite*, inquit, *et ascendamus ad montem Domini, et ad Domum sanctum sanctorum est*, quia beatissimæ Virginis, quæ est Domus Dei in montis summitate, finis seu terminus à parte ante, vt Scholastici loquuntur, qui est Conceptio, & finis à parte post, nimirum felicissima eius dormitio, & in circuitu, id est, tota eius vita, & actiones, sanctum sanctorum, id est, sanctissima, & purissima: fuere, hæc porro sanctitas à Christo provenit, nam Sapientia est, quæ ædificavit sibi hanc Domum, & excidit columnas septem.

Gen. 28. Et Patriarcha Iacob Genes. 28. evigilans è somno, in quo seclatam illam à terra in cœlum vsque protensam viderat, quæ Deiparam adumbrabat, vt cap. 16. dicemus, rectè de loco hoc pronunciauit: *Non est hic aliud nisi Domus Dei, et Porta Cœli*: At si Virgo beatissima originali labe fuisset, vel ad brevissimum temporis spatium inquinata, verè aliquando fuisset Domus dæmonis, ac proinde fuisset aliquando aliud, quàm Domus Dei, cuius contrarium Iacob illis verbis significasse videtur. Deiparâ verò peculiari ratione Domum Dei dici cap. 1. ostendimus.

Et quod rem nostram propriis attingit, subiicit Iacob: *Non esse ibi aliud, quàm Portam cœli*; Porta autem, qua in hunc mundum omnes ingredimur, Conceptio est: Deipara verò, quemadmodum cap. 3. diximus, propter insignem sanctitatem, & cœlestes, quibus fulgebatur, prærogatiuas, cœlum merito appellatur, vt intelligamus ergo non modò vitam eius reliquam exiisse cœlestem, sed Conceptionem quoque à labe peccati, ac tenebris quàm remotissimâ, omniq; gratiæ splendore conspicuâ; non dubitanter affirmatur eius Conceptio nihil aliud esse, quàm Porta Cœli. At si Deipara originale peccatum contraxisset, quamvis postea per gratiam expiata esset conceptio eius, tantum abest, vt Porta Cœli vniquam tempore appellari posset, vt etiam Porta Inferni merito appellanda esset, quò originale peccatum pondere suo ferretur; quò è, nisi Christi gratia eluatur, animam eo infestam pertrahit. Cæterum Deiparam Portam Cœli iure optimo appellari in cap. 16. ex sanctorum Pa-

trum restitutionis perspicuum fiet.
 19. Undecimò, in Canticis præter ea, quæ huc usque attingimus, pleraque sunt, quæ Virginis Conceptioni immaculatæ accommodari possunt; cuiusmodi est illud Cantic. 2. *Sicut liliū inter spinas, sic amica mea inter spinas*, scilicet enim Virgo omni spina originalis reatu caruit; & ut ait Petrus Damianus lect. 3. *nata de Natiuit. Virg. De spinosa progenie Iudaorum* *nata candescbat munditia virginea castitatis in corpore, flammescibat autem ardore gemina charitatis in mente, fragraba et passim odore boni operis, tendebat ad sublimia inuentione continui cordis*. Spinæ enim, inter quas liliū esse dicitur, & ex quibus rosa originem ducit, Deiparæ prosapiam Patres interpretantur, ex qua ipsa nihil asperum, nihil horridum contraxit; sed tota foavis, atque amœna, non secus, ac liliū & rosa extitit: quare Sedulius lib. 2. de Virgine sanctissima sic cecinit:

*Et velut in spinis mollis rosa surgit acuis,
 Nil quod laici habent, matremq; obscurat honore.*

*Sic Eva de stirpe sacra veniente MARIA,
 Virginit antiqua facinus nova Virgo piavit,
 Sic spina rosam, genuit Iudæa MARIAM;
 Et Adâ de S. Victore Deiparam sic affatur:*

*Salve verbi sacra parens,
 Flos de spina, spina carens,
 Flos spinæ Gloria.*

*Nos spinatum, nos peccati,
 Spina sumus cruentati,
 Sed tu spina nescia.*

Quin etiam cum rosa ante peccatū ex Basil. hom. 3. hexameron, & Ambr. 1. hexamerò, c. 11. spinis careret, postea ex spinis nascens asperitatem tamen nullam habet. verba Ambr. sunt: *Surrexerat ante floribus immixta teneris, sine spinis rosa et pulcherrimus flos sine ulla fraude vernabat postea spina floris gratiam sepsit* ita ille. Quod in Deiparam optimè quadrat, quæ post originale peccatum ex humani generis spinis asperitatem nullam contraxit.

Nec reticendum illud quod ii, qui plantarum naturam investigant, de vi, atq; efficacia lili, qua aduersus serpentes, eorumque venena pollet, literis prodiderunt; cum ad illustrandum hunc typum, quo Deiparæ conceptio, immaculatâ per liliū adumbrari diximus, maxime faciat Plin. 1. 21. c. 19. *Radices, inquit, liliis multis modis florum suum nobilitat, vt rursus contra serpentium ictus ex vino, et contra fungo-*

Cant. 2. Est liliū inter spinas, sic amica mea inter spinas
inter spiritus caruit; &
Pet. Dam. nata candescbat munditia virginea castitatis in corpore, flammescibat autem ardore gemina charitatis in mente, fragraba et passim odore boni operis, tendebat ad sublimia inuentione continui cordis
Sedulius

Adam de S. Victore.

Basilius, Ambrosius

Plinius

et contra fungo-

Dioscorid. *serpentes venena. hæc ille.* Dioscorides vero libro 3. cap. 90. ubi agit de lilio: *Folia, inquit, herba illa serpentum moribus subueniunt, eadem cocta in aqua ignis adustionibus, & cum aceto condita vulneribus.* quod ipsum de lilio confirmat Petrus Andreas Matthiolus lib. de Plantis cap. de lilio pag. 570. additque semen lilij potum aduersari ijdem serpentium moribus. & Guglielmus Rouilius in historia generali plantarum lib. 15. pag. 1496 hæc eadem refert, quæ Plinius & Dioscorides. Idem quoque Dioscorides lib. 1. cap. 1. de alia lilij specie, quæ latine iris; Italice verò, lilium celeste appellatur, radicem eius cum aceto potam venenatorum animalium moribus mendedocet: & Petrus Matthiolus in commentis addit eandem radicem in puluerem contusam cum aceto potam uniuersaliter aduersus omnia venena conferre.

Lilium
vim ha-
betur con-
tra venenata ani-
malia.
Quod filium, & præsertim eius radix tantam contra venenata animalia vim habet; qui sciet poterit, ut serpentes seuum dentem lilio insigant, eique virus suum infundant? paritque ratione cum Virgo Deipara Cantic. 2. lilio inter spinas comparetur, quemadmodum Petrus Damianus loco citato, & Epinrem sermone de laudibus Virginis tradiderit. (quippe quæ filium ignendo uniuersis venenis antidotum protulit præsentissimum) quis originali veneno à serpente primum infuso, & per Adam in posteros transfuso, eam aliquando infectam dicere audebit? simili quodam modo ratiocinatione, qua Matth. 5. Dominus vitur: *Si sal, inquit, euauerit, in quo salitur, id est, ex Augustino libro 1. de sermone Domini in monte cap. 6. Si vos, per quos condendi sunt quodammodo populi, miseritis Regna cælorum, qui erunt homines, per quos à vobis error auferatur?* Adde quia si Virgo est lilium, Radix huius lilij (cui nominatum antidotum contra serpentes inesse traditur) eiusdem respondet conceptioni, quæ totius vitæ veluti radix est, & principium. Ex quo facile colligimus ipsam, quæ delecta erat ad gignendum eum, qui demonum venena curaturus aduenerat, omnis veneni singulari Dei privilegio in Conceptione expertem fuisse, id quod in lilij typo non obsecuro expressum videtur: ideoque inter sacratissima mysteria vitæ Deiparæ (cuius precibus, & meritis nos ad regna cælorum à Deo perducere solemni oratione precatur Ecclesia) Conceptio eius ab ea-

Offic. Eccl. dem Ecclesia populo Christiano celebranda proponitur: fideles enim ad Deiparæ opem confugientes, per hanc Conceptionem, tanquam per mysticam lilij radicem, à veneno peccati contagione liberam contra tartarei serpentis ictus, ac tentamenta remedium à Deo sibi impetrandum existimant. Nec illud significatione vacat; Radicem hanc lilij ex vino, ut dicebat Plinius, venenatis moribus auxiliari: vinum enim in sacris literis plerumque Christi sanguinem significat in torculari crucis ex corpore Christi, qui est vitis vera; expressum, in quo omnis Sanctorum intercessio nititur. Nam ex sacro Concilio Tridentino sess. 25. c. de sanctorum inuocatione ad sanctorum orationes, operumque confugium ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Iesum Christum Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor & Salvator est; quem, inquit Apostolus ad Rom. 3. *Proposuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius.* Hinc est, quod Ecclesia ab ipso Christo Ioan. 14. c. doctæ; collectas omnes, quibus per Deiparæ, vel sanctorum intercessionem Dei misericordiam implorat, concludit clausula illa nobis suauissima, & apud Patrem efficacissima, *Per Dominum nostrum Iesum Christum filium suum.*

dem Ecclesia populo Christiano celebranda proponitur: fideles enim ad Deiparæ opem confugientes, per hanc Conceptionem, tanquam per mysticam lilij radicem, à veneno peccati contagione liberam contra tartarei serpentis ictus, ac tentamenta remedium à Deo sibi impetrandum existimant. Nec illud significatione vacat; Radicem hanc lilij ex vino, ut dicebat Plinius, venenatis moribus auxiliari: vinum enim in sacris literis plerumque Christi sanguinem significat in torculari crucis ex corpore Christi, qui est vitis vera; expressum, in quo omnis Sanctorum intercessio nititur. Nam ex sacro Concilio Tridentino sess. 25. c. de sanctorum inuocatione ad sanctorum orationes, operumque confugium ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Iesum Christum Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor & Salvator est; quem, inquit Apostolus ad Rom. 3. *Proposuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius.* Hinc est, quod Ecclesia ab ipso Christo Ioan. 14. c. doctæ; collectas omnes, quibus per Deiparæ, vel sanctorum intercessionem Dei misericordiam implorat, concludit clausula illa nobis suauissima, & apud Patrem efficacissima, *Per Dominum nostrum Iesum Christum filium suum.*

Ad hæc eius conceptio ab Ecclesia uniuerso mundo gaudium annunciasse canitur quoniam ex ea ortus est sol iustitiæ Christus Deus noster; eiusdem quoque Conceptionis votius solemnitas pacis incrementum, ut tribuat ab ipso Deo per Iesum Christum suppliciter flagitamus: quale porro gaudium hæc Conceptio nobis annunciasse potuisset, si Deipara in mœiore, & tenebris peccati originalis à diuinæ gratiæ luce aliena fuisset concepta? cum quilibet originali labe inquinatus, quando meritis Christi non iustificatur, illud Tob. spiritualiter vitare possit: *Quale gaudium mihi erit, qui in tenebris sedeo, & lumen cæli non vido?* similiter quale pacis incrementum per Conceptionem eius sperare possemus, si in ipsa Conceptione Deipara contra Deum inimicitias, & bellum (quæ in peccato originali necessario inuoluuntur) gessisset? Maneat igitur huius sacratissimi lilij radice, qua Deiparæ Conceptio significatur, omni veneno caruisse, & inuocatum venenatis moribus per Christum potenter auxiliari. Huius autem gaudij, quo in Virginis Conceptione mundus est perfusus, meminit Dauid Psal. 47. Agens enim Deipara,

Cap. 14. para, ubi ille Psalmus, vt c. 14 dicemus conuenit, sic ait: Fundatur exultatione & in uerba terra Mons Sion latera Aquilonis Ciuitas Regis magni. quomodo autem fundata dicitur ad latera Aquilonis contra daemoneis insultus cap. 24 ostendemus.

Cap. 24. Cant. 4. Duodecimo, huc spectat illud Cantic. 4. Est turris quod Ecclesia dicitur: sicut Turris David colli David cum humis suis, qua aduersa est cum propugnaculis, propugnaculis uel clypei penenti ex ea omnis armatura fortissim. Virgo enim in corpore mystico sancta Ecclesia per collum tubi & in isto capite significatur, vt cap. 16 dicemus: Hoc porro collum assimilatur turri inexpugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti falcijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedi non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum eburnea in turri significat refugium muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebore enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Cap. 16. affimilatur turri inexpugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti falcijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedi non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum eburnea in turri significat refugium muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebore enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Cap. 24. Cant. 4. Duodecimo, huc spectat illud Cantic. 4. Est turris quod Ecclesia dicitur: sicut Turris David colli David cum humis suis, qua aduersa est cum propugnaculis, propugnaculis uel clypei penenti ex ea omnis armatura fortissim. Virgo enim in corpore mystico sancta Ecclesia per collum tubi & in isto capite significatur, vt cap. 16 dicemus: Hoc porro collum assimilatur turri inexpugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti falcijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedi non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum eburnea in turri significat refugium muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebore enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Cap. 24. Cant. 4. Duodecimo, huc spectat illud Cantic. 4. Est turris quod Ecclesia dicitur: sicut Turris David colli David cum humis suis, qua aduersa est cum propugnaculis, propugnaculis uel clypei penenti ex ea omnis armatura fortissim. Virgo enim in corpore mystico sancta Ecclesia per collum tubi & in isto capite significatur, vt cap. 16 dicemus: Hoc porro collum assimilatur turri inexpugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti falcijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedi non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum eburnea in turri significat refugium muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebore enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Cap. 24. Cant. 4. Duodecimo, huc spectat illud Cantic. 4. Est turris quod Ecclesia dicitur: sicut Turris David colli David cum humis suis, qua aduersa est cum propugnaculis, propugnaculis uel clypei penenti ex ea omnis armatura fortissim. Virgo enim in corpore mystico sancta Ecclesia per collum tubi & in isto capite significatur, vt cap. 16 dicemus: Hoc porro collum assimilatur turri inexpugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti falcijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedi non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum eburnea in turri significat refugium muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebore enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Cap. 24. Cant. 4. Duodecimo, huc spectat illud Cantic. 4. Est turris quod Ecclesia dicitur: sicut Turris David colli David cum humis suis, qua aduersa est cum propugnaculis, propugnaculis uel clypei penenti ex ea omnis armatura fortissim. Virgo enim in corpore mystico sancta Ecclesia per collum tubi & in isto capite significatur, vt cap. 16 dicemus: Hoc porro collum assimilatur turri inexpugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti falcijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedi non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum eburnea in turri significat refugium muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebore enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Et macula non est in te, recte in Conceptionem immaculatam cadit; praesertim si uerba, quae praecedunt, expendamus: dicitur enim, Vadam ad montem myrrhae, & ad collem thuris, & statim subiicitur: *Tota pulchra es, &c.* Quasi dicat, mecum reputabo praestantiam Christi, qui est uelut mons myrrha propter humanitatem amantem diuini passionis sponte expostam: est enim collis thuris, quod in Dei honorem incenditur propter diuinitatem, & ubi Christi dignitatem infinitam considerauero, non dubitanter pronunciebo de Maite, quod omni culpa etiam originali uacet, dicamque *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* talem enim finem mater abique omni protus macula decebat, cui propterea aptari solet illud, quod de diuina sapientia effertur Sap. 7. *Speculum sine macula.* Quare idcirco, qui ante aliquot annorum saecula uixit in contemplatione Virginis cap. 2. *Tota, inquit, pulchra es Virgo gloriosissima, non in parte, sed in toto; & macula peccati, siue mortalis, siue uenialis, siue originalis non est in te.* haec ille.

Nec quemquam moueat, quod in myrrhae attribuat montem, thuri uero collem, qui monte est inferior. Theodoretus enim in illum locum, per myrrham Christi mentem, per thur autem eundem gloriam accipiens, (quod pariter ad explicandum, quod uolumus esse accommodatum istum) id ad mysterium profundissimum tanta Christi humilitatis in atrocissima, ac ignominiosissima passionis suscepta referendum. cenet his uerbis. *Quarendum est igitur cur montem de morte loquens dixerit, Collem autem de gloria, quia illud tam excelsum, atque arenatum est, ut ab homine animo, & cogitatione nequeat comprehendi, ut autem ad gloriam rediret, & clarificaretur ea gloria, quam habuit antequam mundus fieret, id uero nec magnum, nec laboriosum, sed facillimum fuit haec Theodoretus: simili quoque ratione si per thur diuinitatem Christi intelligamus dicere possumus in Christi crucis mysterio cognoscendo maximam difficultatem passos iudeos pariter, ac gentiles: ideoque Apostolus 1. Corinth. 1. *Pradicauimus Christum crucifixum, iudeis quidem scandalum gentibus autem stultitiam: ipsis autem uocatio iudae, atque Graecis Christum Dei uisum est, atque sapientiam & cap. 2. *Loquimur Dei sapientiam, quae in mysterio abscondata est; hinc est quod myrrha accommodatur mons, & thuris autem collis.***

Decimo tertio, illud etiam Cant. 4 quod S. Thomas loco citato uirginis sanctificatio accommodat, *Tota pulchra es amica mea,*

Quomodo

dicatur.

Vadam ad

montem

myrrhae,

& collem

thuris.

Sap. 7.

Idcirco.

Cap. 2.

Cant. 4.

Theodor.

1. Cor. 1.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2.

Dant. 6. Virginis sanctitas in Conceptione auctoris Sanctorum culmen exaguit.

Psalm 86. Psal. 146.

Isa. 37.

Psalm 86. Luc. 1.

Cap 14. Prou. 8.

Novum altare Domini Idaria. Machab. 4.

S. Thom. Prouer. 17.

21. Decimoquarto, Cantic. 6. Pulchra es amica mea, suavis, & decora sicut Ierusalem, cuius Ierusalem fundamenta Psal. 86. In montibus sanctis esse dicuntur; in culmine videlicet aliorum Sanctorum, inde enim quo sancti peruenire, in conceptione incepit Virginis sanctitas, cuius ratio ibidem assignatur: Diligit enim Dominus portas Sion, id est Virginis conceptionem; qua Virgo veluti per portam ingreditur mundum; super omnia tabernacula Iacob. plusquam alios sanctos: quem locum capit. 4. vberius expendimus, & ad rem præsentem rectè referri potest, & Psal. 146. ut intelligamus has portas, id est, Conceptionem Virginis, non superabiles, & nulla culpæ labe frangendas habetur: Quoniam confortauit portas portarum tuarum, ne hostis perire possit, de qua Ciuitate Isa. 37. in figura Virginis dicitur: Hæc dicit Dominus de Rege Assyriorum, non intrabit Ciuitatem hæc, & non iac. et ibi fugitam: neque enim lagittam peccati originalis eum permisit Deus in Virginem accuari, cuius arcum contritum diximus ex Psal. m. 45. Adde inter alia, propter quæ Virgo dicitur Ciuitas Dei, & Ancilla Dei, illud est, quia nullum alium Dominum vnquam agnouit, quem tamen habuisset si originale peccatum contraxisset: quomodo ergo tanta dignitate Virginem priuabimus? & hoc beneficium agnoscit Virgo in illis verbis, quæ ut cap. 14. dicemus, eidem accommodantur Prou. 8. Dominus possedit me in initio viarum tuarum, quia sine vlla rebellionem, vel contradictionem perpetuè Deus illam possedit.

Decimoquinto, Machab. 4. legimus Iudam Machabæum cum alio altari holocaustorum, quia contaminatum fuerat à gentibus, ne fortè illis esset in opprobrium, vti noluisse, sed acceperunt lapides integros & adificauerunt altare nouum secundum illud, quod fuit prius, quanto magis Dei filius noluit in matrem accipere eam, quæ per peccatum fuisset contaminata, ne in eius opprobrium cederet; nam, ut ait Sanctus Thom. 3. part. quæst. 27. art. 4. Sicque gloria filiorum patris eorum. Prou. 17. Ita per oppositum ignominia matris ad filium redundaret, & ideo negat Virginem peccasse venialiter, eadem procius ratione infero, neque contraxisse originale, sed omni nouitate gratiæ nouam sine vlla venustate veteris Adæ Christo filio fuisse præpa-

ratam tanquam aliara sanctissimum & animatum, sic enim eam vocat Methodius in Method.

Decimo sexto, Apocal. 13. Factum est prælium magnum in celo Michael & Angeli eius præliabantur cum dracone, & uraco pugnavit, & Angeli eius. & non præualuerunt, neque locutus inuentus est eorum amplius in celo. hæc Apocal. verba Sancti Prosp. opusc. de dimidio temporis cap. 3. Scholasticè item cum Magistro in 2. sentent. distinct. 6. & S. Thom. 1. part. q. 63. artic. 8. ad prælium illud, quod olim in celo empyreo gestum est, cum Lucifer inde est deiectus, referunt, quin etiam idem patres qui ea de prælio, quod in Ecclesia, quæ, cœlum, quoque dicitur, sub mundi finem tempore Antichristi futurum est, intelligunt, fatentor etiam simile prælium sub Angelorum creatione commissum fuisse, cui certè verba hæc aptissime accommodantur. Qui posito, cum Lucifer superbia elatus ad multa aspiraret, sed peculiariter suum Thronum super astra collocare, & in monte testamenti sedere affectaret, in eoque verba pronunperet quæ apud Isaiam cap. 14. ex eius periora sub typo Regis Babylonis pronunantur. In caelum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum, sedebo in monte testamenti in latribus Aquilonis, ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo. Sanctus Michaëli diuini honoris propugnator acerimus, indignissime id, vt par erat, letens, vnâ cum suis Angelis (quemadmodum ex Apocal. cap. 12. dixi) illum cum eius affectis è celo turpissime deturbauit. Quoties, si tot, tantæque inter Angelicarum legionum agmina contentiones, concertationesque extiterent, ne Satanas momento quidem temporis suæ ledis fastigium super astra poneret, ne è in monte testamenti sederet, qui credi poterit, eundem postmodum S. Michaëlis virtute iam prostratum, atque è cœlo deiectum, permissum, vel tantillo temporis spatio in loco multo sublimiori, quam super astra solium suum statuere, & in longo præclarissimo testamenti monte consistere, hoc est in ipsa Virgine Deipara, quam non tantùm Dominam excelsum super sidera, vt canit Ecclesia, sed inter puras etiam creaturas etiam longè celsissimam in superioribus capitulis factis demonstrauimus, & montem Dei iacratissimum, eiuudem Thronum esse

Ab origi-
nalis pu-
casi labo-
omniu
Deipara
Apoc. 12.
S. Prosper
Mag. sic
S. Thom.
E. P.
sua
pro
con
sa
tia,
ven
qui
naq
pecc
Con
Tri
S. T.
Luc
lre
8.
Apocalit
Offic. Eccl

esse animatum capitulo quinto ostendimus. At verò super eam solum suum collocasset utique Satanas, in eaque confederet, si illam in eius Conceptionis primordiis originaria labe asperiam in suum ius potestatemque rede-gisset. Et hæc de gratia, qua Deipara ab omni originali peccati labe immunis fuit.

DEIPARA SINGULARITER

formata in gratia in sui Conceptione.

ne additum esse, ut nec peccare posset, & certe verba S. Thomæ hoc indicant, & sanè nihil aliud sibi vult S. Thomas quam solum in prima sanctificatione Virgini fuisse ligatum, & in conceptione filii Dei omnino extinctum, ut habetur 3. par. q. 27. art. 4. ad 1. de quo mox agemus: hoc tamen non impedit, quin ex mente S. Thomæ etiam in prima sanctificatione fuerit confirmata in gratia, ad hoc ut nunquam, ne venialiter quidem, peccaret, ad quod satis est accepisse à Deo infallibiliter hoc privilegium, quod concedit in Virgine art. 6. ad 1. Nam & alii sanctificati in utero apud S. Thom. eodem loco veniuntur confirmati in gratia ne peccent mortaliter: quare licet B. Virgo liberè impleter præcepta, tamen in sensu composito ex mente S. Thomæ cum illa gratia, & auxiliis peccare non poterat, quod sua proportione commu-ne est cum aliis confirmatis in gratia, quibus conferitur non peccare mortaliter: sed in Virgine fuit excellentius, quia erat privilegium ad vitandum etiam omnia venialia collecti-vè, & hoc privilegium dixit Suarez tom. 2. in 3. part. disput. 4. sect. 4. esse idem cum confirma-tione in bono: addit tamen Suarez, Vir-ginem non fuisse minus impeccabilem in prima sanctificatione, quam fuerit post secun-dam sanctificationem, quam adeptæ est cum concepit Dei filium: nisi dicas post Incarna-tionem fuisse magis impeccabilem, quia iam actu habebat dignitatem matris Dei, cui velut ex natura rei debita erat hæc gratia con-firmationis: ante Incarnationem verò Deus perfectioni suæ sapientiæ, ac providentiæ veluti debebat illam Virgini conferre, quam in matrem suam prædestinaverat. Ita ex Sua-rez. Hanc porro Virginis confirmationem in gratia licet in modo eam explicand. non omnes conveniant, in re tamen eam assi-mant non solum Doctores, qui sine originali-labe eam conceptam existimant, sed ij etiam, qui secus sentiunt, eamque confirmant ex consensu & traditione Ecclesiæ, ut ait Sua-rez sect. 3. quare hoc modo intelligit ple-nitudinem gratiæ Virginis, & ex rationibus iuxta, & Patrum testimonis, quorum aliqua supra attulimus: Ecclesiæ præterea cum Vir-ginis Conceptionem, & Nativitatem cele-brat, arbitratur eam tunc habuisse sanctita-tem, quæ non poterat amitti, solemnè enim rita eam sanctitatem veneratur, quæ est per-

S. Thom.

Suarez.

Virgo fuit impeccabilis ab in-stans: 148 Conceptionis.

Suarez.

Offi. Eccl.

O peius

B. Virgo sua conceptione fuit confirmata in gratia, ut non venialiter quidem nunquam peccaret. Concil. Trid. S. Thom. Luc. 1. item. 1.

S. Thom.

Suarez.

22 QVONIAM autem attinet ad confirmationem Deiparæ in gratia, certum est eam in ipso Conceptionis suæ immaculatæ articulo talia gratiæ, & virtutum dona, atque habitus perfectissimi, atque heroico modo accepisse, talia quoque auxilia specialia, & actualia cum singulari Dei protectione ex eo tempore illi contributa fuisse, ut speciale privilegium nulli hominum, quantumvis sancto, concessum habuerit, infallibiliter vitandi omnia peccata etiam venialia, ut testatur Sac. Conc. Trid. sess. 6. can. 23. & hoc est, quod docet S. Thom. 3. part. quæst. 27. artic. 6. ad 1. cum dicit B. Virginem à Deo in matrem electam amplio-rem sanctificationis gratiam obtinuisse, quæ à Ioan. Baptistam, & Ieremiam sanctificatos in utero Cuius signum, inquit, est quod B. Virgini præstitum est, ut de cætero non peccaret, nec mortaliter, nec venialiter, aliis autem sanctificatis creditur præstitum esse, ut de cætero mortaliter non peccarent, divina eos protegens gratia. Ita S. Thom. item in 3. dist. 3. q. 1. artic. 2. q. 3. in corp. in prima, inquit, sanctificatione Virginis gratia collata fuit ad bonum efficaciter liberum arbitrium inclinans, quamvis non esset sufficiens ad tollendam flexibilitatem liberi arbitrii in malum, quam etiam homo in primo statu habuit: in secunda verò sanctificatione gratia superaddita fuit, qua ita potentiam liberi arbitrii implet, ut in contrarium st. c. non posset, non quidem tollendo naturam libero arbitrio, sed defectum: sicut materia cæli ex eo, quod subsistit forma, qua omnem privationem ab eo excludit, non est in potentia ad corruptionem. & in solut. 2. docet: Tantam gratiam ei fuisse infusam quando concepit filium Dei, ut oblata sit ei potentia peccandi. Ita S. Thomas, qui, ut ait Suarez, videtur vel- le Virginem in prima sanctificatione datum, ut nunquam peccaret: sed in filii Conceptione